

Verlag beoordelingscommissie aanbesteding busbrug Zwolle

Populaire versie d.d. 15 november 2016

We vragen een brug

Dat lijkt eenvoudig. In het leven van alledag ga je naar een winkel en koop je een bankstel dat past bij je smaak en interieur. Natuurlijk heb je dan van tevoren nagedacht aan welke functionele eisen het moet voldoen en welk gevoel het bij je moet oproepen. Bij een aanbesteding is het eigenlijk niet anders. Ook hier moet je de criteria waar je aan toetst zo helder mogelijk definiëren zodat de aannemer met zijn of haar architect begrijpt wat jij als klant wilt hebben; waar je wel en niet mee verrast wilt worden. Daarbij is het als opdrachtgever belangrijk om binnen de zorgvuldig geformuleerde kaders ruimte te geven aan hun vakkennis en creativiteit. Oftewel, de markt uitdagen om te excelleren. En dan is het afwachten waar de aanbieders mee komen. Het verschil met een aankoop in de winkel is dus dat je bij een aanbesteding moet loslaten en vertrouwen moet hebben in andermans professionaliteit.

We stellen criteria op

De eerste vraag die dan op komt: 'waar hoort het bij?'. In ieder geval bij Zwolle, het moet een Zwolse brug worden. Maar met een dergelijk criterium kan een architect niks. Het moet specifieker en op de plek en de positie in de stad toegeschreven. Na veel ontwerpend onderzoek, overleg en consultatie van betrokken Zwollenaren hebben we gesteld dat de busbrug onderdeel moet zijn van de openbare ruimtes van de stad met haar kenmerkende groene kwaliteiten. De busbrug en de hellingbanen verbinden de heringerichte, bomenrijke Pannekoekendijk met kenmerkende groene bermen met het nieuwe busperron. Het busperron krijgt zijn eigen groene uitstraling; ook met bomen en met groen er op en er naast. Met elkaar een continue, soepel slingerende lijn van mooie Zwolse openbare ruimtes. We hebben dat 'stadslandschappelijk elan' genoemd.

Het gebied waar de busbrug in komt te liggen is niet echt aantrekkelijk. We willen dat de busbrug de aanzet geeft tot een verbetering van de kwaliteit van het gebied. Dat je er graag naar kijkt, het beleeft en dat toekomstige en bestaande gebouwen zich richten op deze ruimte. Dat er een mooi ingerichte buitenruimte komt. Een volwaardig deel van Zwolle. Daar hoort dan bij dat de brug zo transparant mogelijk is, dat het zicht over en weer niet wordt gehinderd door kolommen die de brug dragen. En dat zet dan gelijk de architect en de aannemer en hun constructeur onder druk. En zo hoort het ook, het spel met en het tartten van de zwaartekracht resulterend in een markant vormgegeven brug. De busbrug moet aan een veelheid van technische eisen en gebruikseisen voldoen. Het innig bij elkaar brengen van techniek en esthetiek moet leiden tot een overtuigend beeld, dat is enorm belangrijk.

We beoordelen

De beoordelingscommissie heeft de kwaliteit van de vormgeving van de busbrug beoordeeld zoals benoemd in het programma van eisen. De technische eisen waaraan de brug moet voldoen, zijn beoordeeld door ProRail.

We hebben vier aanbiedingen binnen gekregen. Van vier architecten die behoren tot de beste bruggenbouwers van Nederland. Er was wat te kiezen.

Wat meteen opviel was dat alle aanbieders uitgaan van het type kokerbrug. Andere brugtypes als tuibrug of hangbrug werden niet geschikt geacht in deze stedenbouwkundige situatie. Opvallend was verder dat alle aanbieders lichtmasten hebben vermeden, het aanlichten van het wegdek is geïntegreerd in de randen van de brug. Bij allen lag de focus op het vormgeven van een vloeiende lijn.

Die zoektocht naar de vloeiende lijn kwam tot uitdrukking in naamgevingen en inspiraties: De Stadsmeander, De Slang, De Groene Schakel en De Stads-Parkbrug.

Daarbinnen waren de verschillen groot. In hoe de vloeiende lijn door de ruimte beweegt, het aantal en de vormgeving van de kolommen, de vormgeving van de onderzijde van de brug en het randelement. En vooral in de beeldtaal, beleving, uitstraling en hoe de verschillende onderdelen geïntegreerd zijn. Eén aanbieding stak met kop en schouders boven de anderen uit.

Het team BAM Infra en ipv Delft creatieve ingenieurs heeft precies de opgave aanvoeld en daar een trefzeker ontwerp voor gemaakt. Zij hebben van de beoordelingscommissie dan ook het maximaal aantal punten gekregen.

Wij zijn enthousiast

Het ontwerp heet 'De Stads-Parkbrug' en het doet wat het belooft. Het houdt aan de onderzijde is weldadig in deze harde, industriële omgeving. Een gouden greep. De brug en de hellingbanen verbinden de groene kwaliteiten van de Pannekoekendijk met die van het nieuwe, groen aangeklede busperron. De voorstellen voor flora en fauna zijn eenvoudig en bruikbaar. Kortom, een continue lijn van mooie Zwolse openbare ruimtes: een Zwolse brug! Een brug die de bezoekers van de stad verrassend zal ontvangen.

De elegante vloeiende lijn brengt met zijn eenduidigheid en rust, ordening en focus aan in een toch wat rommelig en rafelig gebied. Naast de twee landhoofden zijn er maar vier pijlers waar de brug op steunt, een waarlijk technisch hoogstandje. De transparantie naar weerszijden van het spoor is optimaal. En zoals gezegd: het spel met en het tarten van de zwaartekracht leiden bij dit ontwerp tot een markante brug.

We krijgen dus De Stads-Parkbrug van BAM Infra en ipv Delft creatieve ingenieurs, een overtuigende winnaar. Zelfs op papier nu al een Zwolse brug.

We bedanken de andere drie

De drie andere combinaties die meededen aan de aanbesteding danken we voor hun inspanningen, inleving en enthousiasme. Zwolle is een stad in een stromende delta en daar horen markante bruggen bij. Dit is vast niet de laatste. Doe de volgende keer alsjeblieft weer mee.

De beoordelingscommissie:

Ton Amende en Margret Drok, Zwollenaren

Guus Geerdink, adviseur ruimtelijke kwaliteit bij het Oversticht

Jos van den Hende, Bureau Spoorbouwmeester

Henk Snel, voorzitter beoordelingscommissie en senior stedenbouwkundige van de gemeente Zwolle